

BREVET TIL HEBREERNE KAP. 9:1-7

1 Nå hadde jo også den første pakt sine forskrifter for gudstjenesten, og den hadde sin jordiske helligdom. 2 For det var reist et telt, det forreste, og i dette var både lysestaken og bordet og skuebrødene. Det blir kalt Det hellige. 3 Men bak det andre forhenget var det et telt som blir kalt Det aller helligste, 4 som hadde et røkofferalter av gull og paktens ark, som var helt kledd med gull. Den inneholdt en gullkrukke med manna og Arons stav, som hadde blomstret, og paktens tavler. 5 Over arken var herlighetens kjeruber, som skygget over nådestolen. Om disse ting skal vi ikke nå tale i enkeltheter. 6 Da nå dette er slik innrettet, går prestene alltid inn i det forreste teltet når de utfører sin tjeneste. 7 Men i det andre teltet går bare ypperstepresten inn, én gang om året, og da ikke uten blod, som han bærer fram for seg selv og for folkets forseelser. Heb 9:1-7

DEN FØRSTE PAKTENS FUNSKJONER

Hebreerbrevets forfatter forklarer her hvordan den første pakt fungerte. Der var en gudstjeneste og med denne var det forskrifter som måtte følges. Alt dette hendte i den fysiske helligdommen som da var.

Alt dette forteller oss at Gud satt opp en måte på hvilken Israels barn skulle nærme seg Herren. Først og fremst forteller dette oss at Jehova var en hellig Gud og at Israels barn var syndere som hadde brutt hans bud. Men det forteller oss også at på tross av denne uoverskridelige barriere, fantes det en måte å nærme seg Herren. Denne veien fantes i gjennom gudstjenesten.

"La dem bygge en helligdom for meg, og jeg vil bo midt iblant dem. Tabernaklet og alt som hører til det, skal dere i alle måter lage etter det bildet jeg vil vise deg." 2Mos 25:8-9

TELTET SOM BLE REIST

Et telt ble reist. Fordelen med dette teltet var at det var mobilt og passet så lenge Israel var på vandring. Dette teltet varte hele tiden Israels barn var i ørkenen - hele 40 år. Da Israels barn kom inn i Kanaans land, ble det stående i Silo i hele 400 år. Ytre sett var dette teltet uanselig. Det ytre var skinn som ble nedstøvet av ørkensanden. Men innvendig var alt av gull. Vi kan si at herligheten var skjult men på innsiden. Allerede her ser vi inndelingen av teltet. Det var et "hellige" og et "aller helligste". Det "hellige" kalles for det forreste og var derfor det første en kom inn i.

"Over dekket skal du lage et varetak av rødfarget værskinn og over det et varetak av takasskinn." 2Mos 26:14

GJENSTANDENE I TELTET

I det forreste teltet finner vi flere gjenstander som Gud Herren hadde forordnet: Lysestaken, og skuebrødsbordet. Hebreerbrevets forfatter skriver at bak forhenget som skilte det helligste fra det aller helligste, finner vi to gjenstander: Røkofferalteret av gull og paktens ark.

TO FORHENG

Her nevner hebreerbrevets forfatter "det andre forheng". Det første forheng er mellom forgården og rommet "det hellige". Bare Levis barn innviet som prester kunne gå gjennom det første forheng og gjøre tjeneste mens bare ypperstepresten av Arons hus, kunne gå inn og bak det andre forhenget som leder inn i det "aller helligste". Dette skjedde kun én gang om året, på den store forsoningsdagen kalt Yom Kippur.

Vi må forstå det slik at røkofferalteret her er røkelseskar (fra Vulgata og Syriac) som var forbundet med røkofferalteret og ikke hele alteret. Dette røkelseskar av gull ble av ypperstepresten bragt innfor det andre forhenget på den store forsoningsdagen. Ellers måtte prestene som skulle brenne røkelse for Herren til stadighet, gå gjennom det andre forhenget og inn i det aller helligste, noe som var helt ulovlig. Det betyr i klartekst at det var tre gjenstander i det hellige, lysestaken, skuebrødsbordet og røkofferalteret.

"Så skal du lage en nådestol av rent gull. Den skal være to og en halv alen lang og halvannen alen bred. Du skal lage to kjeruber av gull. I hamret arbeid skal du lage dem og sette dem ved begge endene av nådestolen. Sett den ene kjeruben ved den ene enden og den andre kjeruben ved den andre enden. Dere skal lage kjerubene i ett med nådestolen, en på hver ende av den. Kjerubene skal holde vingene utbredt og oppløftet, så de dekker over nådestolen med vingene. Og ansiktene skal vende mot hverandre, mot nådestolen skal kjerubene vende ansiktet. Så skal du sette nådestolen oppå arken. Og i arken skal du legge vitnesbyrdet som jeg vil gi deg. Og jeg vil komme sammen med deg der. Fra nådestolen mellom begge kjerubene som er på vitnesbyrdets ark, der vil jeg tale med deg om alt det jeg vil pålegge deg å si til Israels barn."*
2Mos 25:17-22

BAK DET ANDRE FORHENG

Dette rommet var det helligste sted i Israel. Intet annet sted kunne man komme nærmere Jehova enn i det aller helligste. Det var bare ypperstepresten som kunne stå der som Israels barns representant. Han måtte selv være ulastelig og helliget til denne gjerningen. Han bar frem for seg blod fra den røde kvigen som var blitt slaktet, det store syndofferet som dekket over Israels barns overtredelser. I det aller helligste lå alt i mørke. Lysestaken var det eneste lyset i det hellige rommet. Lyset fra lysestaken kastet lys over de andre hellige gjenstandene i rommet. I det aller helligste var det kun Guds lys i form av *shekinah*, herlighetsskyen som senket seg ned over nådestolen.

HVA VAR INNE I ARKEN?

Først må vi si at en ark er et oppbevaringssted. Vi har paktens ark og vi har Noas ark, også et oppbevaringssted for Noa og hans familie med alle dyrene. Paktens ark var en rektangulær kasse av akasietre kledd med gull innvendig og utvendig. I denne arken var det viktige gjenstander som hadde stor betydning og som var viktig å ta vare på for Israels barn: En gullkrukke med manna, Arons stav som hadde blomstret og paktens tavler.

Over paktskisten ble det laget et lokk som skjulte gjenstandene som var inne i arken. Dette lokket var av massivt gull. To kjeruber av gull var integrert i lokket og sto på hver sin side men med ansiktene vendt mot hverandre og med utbredte vinger som skygget over paktskisten. Dette lokket heter på grunnteksten *hilastērion* [ἱλαστήριον] og forekommer bare to steder i GT: Hebr. 9:5 og Rom.3:25,

"Ham stilte Gud til skue i hans blod som en nådestol ved troen, for å vise sin rettferdighet, fordi han i sin langmodighet hadde båret over med de syndene som før var gjort." Rom 3:25

Om disse underfulle ting hadde Paulus mye å si men ville ikke bruke tid på det i sitt brev. Vi skal huske at alt dette var en kopi eller et avbilde av himmelske og guddommelige ting som Moses hadde sett på fjellet og alle disse har spesifikke relasjoner til Kristus og hans verk på jorden. Rikdommen er å se og forstå de profetiske bilder som ligger skjult i alt dette.

GRUNNELEMENTENE ER FERDIGE

Nå kan gudstjenesten ta til og prestene og ypperstepresten kan begynne å tjene folket. Denne gudstjenesten holdt ved i omkring 1400 år bare avbrutt av frafallsitider og oppholdet i

Babylon (70 år). Da Kristus kom, han som er oppfyllelsen av denne gammeltestamentlige gudstjenesten, forsto ikke Israel at han er lovens ende til rettferdighet for hver den som tror. Men noe trodde og de ble begynnelsen til menigheten.

"Loven og profetene hadde sin tid inntil Johannes. Fra da av forkynnes evangeliet om Guds rike, og enhver trenger seg inn i det med makt." Luk 16:16

"For Kristus er lovens endemål, til rettferdighet for hver den som tror." Rom 10:4

YPPERSTEPRESTENS SPESIELLE KALL

Yppersteprestens spesielle kall var å bringe blodet inn i det aller helligste og stenke det på nådestolen slik at Gud kunne forlate både han og folket deres synder. Men alt dette var midlertidige forordninger pålagt inntil tiden kom da alt skulle settes i rette skikk. Den som satte alt i rette skikk var Jesus fra Nasaret. Han var både offeret og presten etter Melkisedeks vis som gikk gjennom forhenget og åpnet veien til Gud Herren.

DIAGRAM OVER TABERNAKLET

